

Handa Lászlóné⁸⁰

A vállalalkozási kompetenciák fejlesztésének lehetőségei a műszaki felsőoktatásban

Bevezető

Napjainkban a közoktatással és a felsőoktatással szemben egyre erőteljesebb elvárás, hogy a fiatalok a munkaerő-piacra kikerülve konvertálható tudással és szakma specifikusan alkalmazható készségekkel rendelkezzenek. Különösen szüksége van a szaktudás mellett sajátos egyéni képességekre annak, aki nem alkalmazottként, hanem önálló vállalkozóként tervezi meg egzisztenciáját. Éppen ezért a vállalalkozási kompetenciák kialakításának helyt kell adni a felsőoktatásban is. A vállalalkozásalapítási kedv, a leendő vállalalkozások sikeressége egyik meghatározó tényezője éppen az oktatási rendszer lehet, ha élenjár a vállalalkozóbarát kultúra megteremtésében. Ezért tartom fontosnak, hogy az általam javasolt innovatív oktatási módszerek ezen a területen minél szélesebb körben megvalósításra kerüljenek.

Hazai oktatási rendszerünket jogosan illeti az a kritika, hogy a szakmai tudás átadására helyezi a hangsúlyt, ami szükséges, de nem elégséges feltétel egy sikeres vállalalkozás működtetéséhez. Az Európai Unió e tárgyban tett ajánlásai, valamint a SEED 2008-ban készült vállalalkozásoktatásról szóló tanulmánya motivált, hogy megvizsgáljam az Óbudai Egyetem Alba Regia Egyetemi Központjában milyen módszerei lehetnek a vállalalkozási kompetenciák kialakításának. 12 pontban foglaltam össze javaslataimat, amely a vizsgált időszakban többségében megvalósításra került (2009–2012). Ebből kiemeltem a legfontosabbakat.

A vállalalkozásoktatás fő tendenciái

A vállalalkozásoktatás hazánkban az 1990-es évek elején kezdődött. Főiskolai oktatóként elsőként kapcsolódtam be a holland Small Enterprise Network felkészítő tanfolyamába, amelyet a PHARE finanszírozott. Talán ennek köszönhető, hogy az elmúlt 20 évben módomban volt több vállalalkozási kurzus oktatásába bekapcsolódni, többféle oktatási formában és a tantárgyak széles spektrumát tanítottam több száz hallgatónak. Tapasztalataim alapján megfogalmazott *hipotézisem* a következő:

⁸⁰ A szerző főiskolai docens az Óbudai Egyetem Alba Regia Egyetemi Központjában Székesfehérvár, emellett a Székesfehérvári Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvány képzési vezetője.

- A gazdasági növekedés megteremtése, a munkanélküliség csökkentése leginkább az eredményes vállalkozásoktól függ,
- A vállalkozások sikerét növeli a vállalkozói tudás és kompetenciák megléte,
- Az oktatási rendszer felelős a vállalkozói ismeretek, készségek elsajátításáért,
- Az oktatási intézmények elsősorban vállalkozási ismeretek kifejlesztésében érdekelték, a vállalkozói készségekben kevésbé,
- A vállalkozói készségek megszerzése, a vállalkozási gyakorlat lehetőségének megteremtése érdekében szükségesek az innovatív oktatási módszerek,
- Az oktatási intézményeknek a hatékony vállalkozásoktatáshoz meg kell találni a megfelelő partnereket (például az RVA).

Az Európai Unió vállalkozásoktatási programjai

Az EU vállalkozásokat szabályozó programjai 2000 előtt nem foglalkoztak oktatási kérdésekkel. A szabályozás a jogi-pénzügyi és adózási akadályok megszüntetéséről szólt és nem a vállalkozások ismereteinek és képességének megszerzéséről. Az első jelentős dokumentum ebben a tárgykörben az Európai Tanács 2000. júniusi ülésén elfogadott *Kisvállalkozások Európai Chartája*. A Charta tíz pontban foglalja össze, hogy a tagállamok milyen eszközrendszerrel ösztönözzék a kkv-k fejlődését, egyik legfontosabb eszköznek tekinti a vállalkozásra való oktatást és képzést.⁸¹ Az Európai Bizottság 2004-ben elfogadott cselekvési terve tartalmazza az integrált kkv szakpolitikák bevezetését. Az Európai Parlament és Tanács ajánlása 2005-ben került elfogadásra, amely konkrétan megfogalmazza a vállalkozások alapját adó jellemvonásokat és a készségek fejlesztését tűzi ki célul:

„A vállalkozói kompetencia az egyén azon képességére utal, hogy elképzeléseit meg tudja valósítani. Ide tartozik a kreativitás, az innováció és a kockázatvállalás, valamint annak képessége, hogy az egyén célkitűzései érdekében terveket készít és visz véghez. Ez mindannyiunk számára támogatást nyújt a mindennapok során otthon és a társadalomban, segíti az alkalmazottakat munkájuk során, és képessé teszi őket arra, hogy megragadják a lehetőségeket, valamint olyan speciálisabb készségek és tudás alapját képezi, amelyre a vállalkozóknak a társadalmi vagy kereskedelmi tevékenységükhöz szükségük van.”⁸²

⁸¹ Szabó Antal: *Mit értünk kisvállalkozásfejlesztési politikán?* BCE Egyetemi jegyzet, Budapest, 2010. 6.

⁸² Az Európai Parlament és Tanács ajánlása az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról. COM 2005/548.

Az *Európai Ifjúsági Paktum* fontosnak tartja a fiatalok vállalkozóvá válásának támogatását, amelyet szintén 2005-ben fogadott el az Európai Tanács.

Az Unió *Oktatás és Képzés 2010* elnevezésű munkaprogramja az élethosszig tartó tanulást egységes európai keretrendszerbe foglalta.⁸³ A dokumentum legfontosabb megállapítása: a vállalkozói kompetencia élethosszig tartó tanulással sajátítható el, amelyet az alapfoktól az egyetemig tartó oktatás biztosít. A tagországok gyakorlata a vállalkozás oktatásában igen eltérő képet mutat. Általában középiskolában tanított tantárgyak keretében az iskola vagy a tanárok kezdeményezésére történik a vállalkozási ismeretek oktatása (önálló tárgyként, vagy szakmai tárgyhoz kapcsolva). Gyakori, hogy a foglalkozások tanterven kívüli tevékenységet jelentenek (diákvállalkozások létrehozása, versenyek).

Az Európai Bizottság 2008-ban *Európai kisvállalkozói intézkedéscsomag (SBA)* néven új programot indított el annak érdekében, hogy erősítse e szektor szerepét. Ennek egyik eleme a vállalkozói készség fokozása, amelyet az európai vállalkozási díjak átadása (kkv barát tagállam elismerése), női vállalkozók nagyköveteinek hálózata, ifjú vállalkozók programja jelez. Fontos az is, hogy számos ország építette be a vállalkozói készségek oktatását iskolai tananyagaiba. 2009-ben a Bizottság értékelt az SBA végrehajtását: „Általános tendenciaként megállapítható, hogy a nemzeti tananyagok a tartalomról a kompetenciák irányába tolódnak el, ami erősíti a vállalkozói készség mint kulcs-kompetencia megvalósulását. A kihívást az jelenti, hogy túl kell lépni a tárgyi tudás határain, a tananyag változásait ötvözve az innovatív tanulási módszerekkel.”⁸⁴

Vállalkozásoktatás hazánkban

Magyarországon először 2008-ban készült ebben a témakörben átfogó elemzés – SEED Kisvállalkozásfejlesztési Alapítvány által –, amely teljeskörű áttekintést ad a vállalkozások oktatásának hazai gyakorlatáról és eredményeiről. A tanulmány legfontosabb megállapításai ma is aktuálisak, ezért hivatkozási alapul szolgálva felhasználtam dolgozatomban.⁸⁵ Szerintem indokolt lenne minden oktatással foglalkozó intézménynek figyelembe venni a helyzetelemzést és erre alapozva kidolgozni hogyan tudná a különböző képzési formákban

⁸³ Az Európai Bizottság Közleménye. A Közösség lisszaboni programjának végrehajtása: A vállalkozói készségek előmozdítása az oktatás és tanulás révén COM 2006/33.

⁸⁴ Európai Bizottság: *Jelentés az Európai kisvállalkozói intézkedéscsomag (SBA) végrehajtásáról*. COM 2009/680.

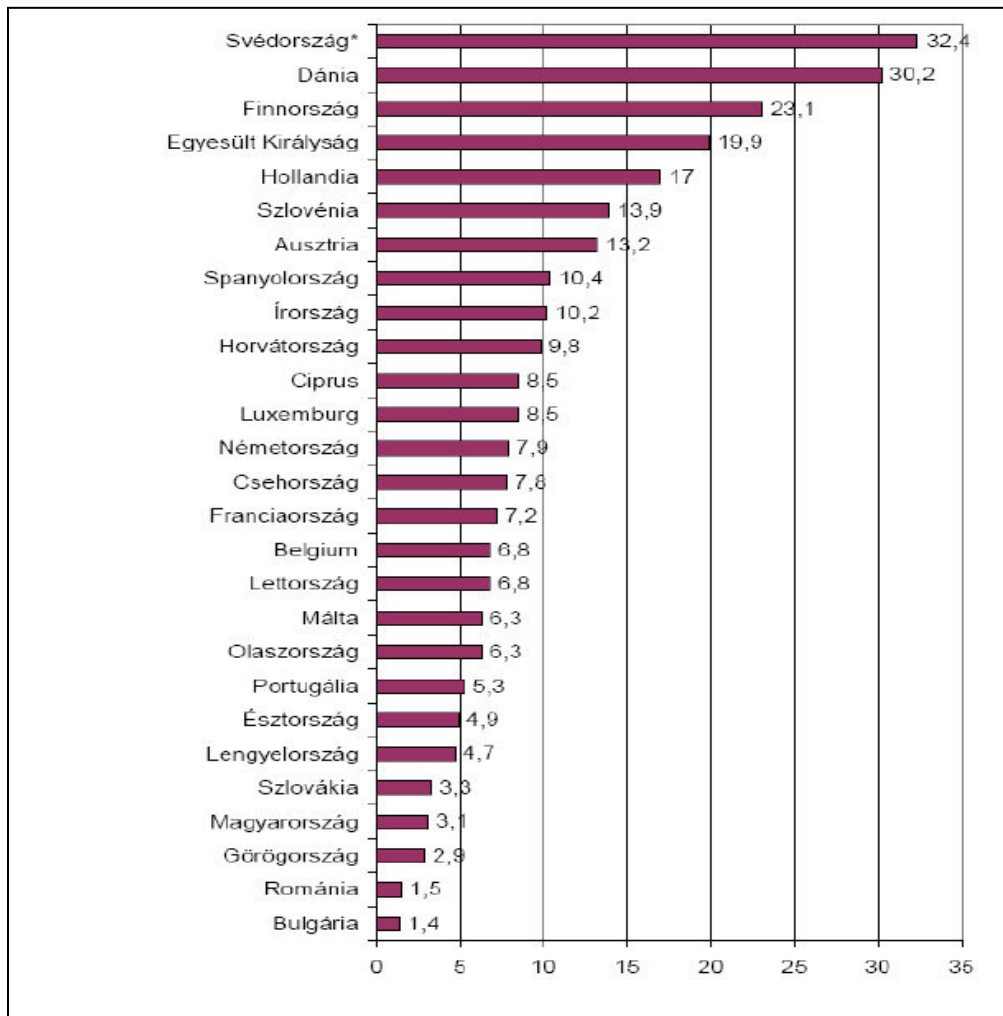
⁸⁵ Tóth Éva–Soltész Anikó: *Helyzetkép a vállalkozási ismeretek oktatásáról és a vállalkozói tudás fejlesztése terén bekövetkező változásokról – a továbbfejlesztés lehetőségei és befolyásoló tényezői*. www.Vállalkozásoktatás_kutatás_2008. SEED.hu [2013. 03. 01.]

fejleszteni a vállalkozói tudást. Természetesen az AREK oktatási stratégiájában szerepel a vállalkozásoktatás fejlesztése, ezért született az együttműködési megállapodás 2009-ben az RVA-val, amelynek eredményéről a későbbiekben beszámolok.

Helyzetkép a vállalkozásoktatásról:

- A közoktatásban a NAT írja elő 1995-től a vállalkozási ismeretek oktatását. A tantervi megjelenés azonban nem jelenti mindenhol a tényleges gyakorlat megvalósulását, ehhez jelentős támogatás szükséges (tananyag fejlesztés, tanárképzés, továbbképzés).
- A gazdasági és vállalkozói ismeretek oktatása, a készségfejlesztő programok működése szűk körű és nem rendszerszerű. Az egyes szintek nem kapcsolódnak egymáshoz. A képzési innovációk terjedése a források szűkülése és az erős intézményi autonómia miatt nehezen valósítható meg.
- A felsőoktatásban a gazdasági ismeretek és a vállalkozás témaköréhez kapcsolódó tárgyak oktatása nem bővült jelentős mértékben. A képzés erősen elméleti irányultságú, alacsony a szemléletformáló programok aránya.
- A vállalkozással kapcsolatos kurzusokat elsősorban a gazdasági szakokon tanuló hallgatók vehetnek fel. Önálló szakirányként a vállalkozás a nagy egyetemeknek is csak hozzávetőleg felében szerveződik. Ugyanakkor a meglévő kurzusok népszerűek és kihasználtak. Alkalmazzák a korszerű oktatási módszereket (esettanulmánytól a vállalkozás szimulációig) is.
- A nem gazdasági szakon tanuló számára nem áll rendelkezésre megfelelő és elegendő vállalkozási kurzus. Gazdasági ismereteket Közgazdaságtan keretében tanulhatnak, szűkös az oktatói kapacitás, a karok közötti átoltatás is akadályokba ütközik.
- Az új, Bologna rendszerű képzési programokban a vállalkozás témaköre nem kapott megfelelő figyelmet. BA szinten nem jelennek meg önálló vállalkozásra felkészítő elemek, az új képzési programok döntően alkalmazotti munkakörre készítene fel.
- Az iskolarendszerű képzésen kívül, a felnőttképzési programokban dominál az ismeretek átadása, alacsony a készségfejlesztő képzések száma. Oka: sokkal költségesebb, mint a hagyományos képzés, magasabb felkészültségű tanárok hiánya.
- A képzési piac kínálati jellegű, az állami forrásoktól függ és nem a munkaerő piaci igényektől. A felnőttképzésben felkínált jelentős számú képzési program elvégzése nem növeli az elhelyezkedési esélyeket. Legjellemzőbb a rövid képzési idejű, alapismereteket kínáló kurzus, amelynek marketingje elfedi a különböző képzések tartalmi különbségeit.

- A kkv-k, különösen a mikrovállalkozások körében kevés a hajlandóság a tudatos ismeretbővítésre, alacsony a motiváltság a szervezett képzésben való részvételre.
- A rendkívül alacsony hajlandóság a képzésben való részvételre nem csupán a kkv-k jellemzője. Hátterében a felnőtt lakosságnak a szervezett tanulásban való alacsony szintű részvétele áll, amint ezt az 1. ábra adatsora szemlélteti. A magyar LLL aránya 3,1%, ami az uniós 10,4%-os átlagtól jelentősen elmarad.

1. ábra:
A 25-64 éves korcsoportban az egész életen át tartó tanulásban résztvevők aránya 2008-ban (%). Forrás: Eurostat

Vállalkozásoktatás helye az Óbudai Egyetem Alba Regia Egyetem Központjában

Az Óbudai Egyetem székesfehérvári oktatási intézménye speciális helyzetben van, mivel három szakon oktatunk (villamosmérnök, informatikus-mérnök, műszaki-menedzser) többfajta képzési formában (nappali, levelező, szakmérnök, fsz) alapszinten (Bsc). Ebből adódik, hogy viszonylag korlátozottak a lehetőségeink a karok által meghatározott

kerettantervek tartalmát illetően. Mivel az Óbudai Egyetem profilja a műszaki felsőoktatás, a tantárgyak zöme a műszaki- természettudományi ismeretek megszerzését biztosítja. Ennek ellenére a Keleti Károly Gazdasági Kar a gazdája a gazdasági és vállalkozási kurzusoknak, ők döntenek a közgazdasági, pénzügyi, számviteli, menedzsment tantárgyak összetételéről és óraszámáról. Szerencsére jelentős a szabadon választható kurzusok száma, amelyet az AREK is meghirdethet az érdeklődő hallgatók számára. A következő táblázatban az intézményünkben oktatott gazdasági tárgyak összetételét mutatom be:

1.táblázat: AREK villamosmérnök(v), informatikus-mérnök(i), műszaki-menedzser(m) szak kurzusai a 2012/13. tanévre Forrás: Képzési program Óbudai Egyetem KGK 2010.

Tantárgy	Szak	Heti óraszám	Kreditpont	Jellege
közgazdaságtan	v, i, m	2, 2, 4	2, 3, 5	gazdasági alapozó
vállalatgazdaságtan	v, i, m	2, 2, 4	2, 3, 5	gazdasági alapozó
menedzsment	v, i, m	2, 3, 3	3, 3, 4	gazdasági alapozó
jogi ismeretek	v, i, m	2, 2, 2	2, 2, 3	gazdasági alapozó
gazdaságstatisztika	m	4	4	gazdasági alapozó
minőségbiztosítás	m	3	3	gazdasági alapozó
ergonómia	m	2	3	gazdasági alapozó
szociológia	v, i	2, 2,	3, 3,	kötelezően választható
pénzügyek alapjai	m	2	3	kötelezően választható
marketing alapjai	m	4	5	gazdasági törzstárgy
<i>vállalkozások pénzügyei</i>	m	4	5	gazdasági törzstárgy
üzleti kommunikáció	m	2	3	gazdasági törzstárgy
gazdasági informatika	m	4	4	gazdasági törzstárgy
controlling	m	3	4	gazdasági törzstárgy
termelésmenedzsment	m	3	3	gazdasági törzstárgy
számvitel	m	3	4	gazdasági törzstárgy
emberi erőfor.menedzsm	m	3	3	gazdasági törzstárgy
szolgáltatás menedzsmen	m	16	20	modul tárgy
<i>családi vállalkozások</i>	m	2	3	szabadon választható

A táblázat adatait felhasználva számításokat végeztem, hogy az összes kreditnek hány százalékát teszi ki a gazdasági tárgyak kreditszáma. Kedvező képet mutat a nem gazdasági felsőoktatási intézményi átlaghoz képest a mi arányszámunk.

Villamosmérnök és informatikus-mérnök szakon oktatott gazdasági tárgyak aránya 5%

Műszaki-menedzser szakon oktatott gazdasági tárgyak aránya 40%

Műszaki felsőoktatási intézményekben oktatott gazdaság/humán tárgyak aránya 4-5%

Amint a táblázatból látható, két kurzus – a *Családi vállalkozások* és a *Vállalkozások pénzügyei* – kínál fel direkt vállalkozási ismereteket. Nyilván nem szűkíthető le csak a tantárgyak keretébe a vállalkozásoktatás. Ezért más módszereket – a tananyagon túl mutató és a hallgatókat aktivizáló – interaktív eszközöket kellett keresnünk.

Javaslataim a műszaki felsőoktatás megvalósítható – külön pénzügyi források bevonása nélkül – oktatásszervezési intézkedések és innovatív képzési módszerek alkalmazásáról szólnak (a vállalkozásoktatás fejlesztésének 12 pontja).

Az alábbiakban felsorolt javaslatok azt célozzák, hogy lehetőség szerint saját intézményünkben tegyünk meg minden olyan lépést, ami a hallgatókat közelebb hozza a vállalkozások világához.

- Ösztönözni kell az oktatási intézmények és a helyi közösségek, vállalkozások közötti *együttműködést*. Vannak élő együttműködési megállapodásaink, elsősorban nagy vállalatokkal a szakmai gyakorlati helyek és a szakdolgozati témák biztosítása miatt. A hallgató számára lehetőség nyílik a vállalati szakmai tevékenység megismerésére, de a vállalkozói készségek fejlesztése ebben a formában nem működik. Ezért kerestünk olyan együttműködő partnert, amelynek küldetése a régió mikro-és kisvállalkozóinak támogatása, fejlesztése. A 2009-ben született megállapodás a Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvánnyal tette lehetővé, hogy a vállalkozásoktatásunk interaktív módszerét bevezethessük (amely a következő fejezetben kerül bemutatásra).
- *Innovatív oktatási módszerek* alkalmazása. Az RVA által kifejlesztett internetről elérhető online mikrofinanszírozási program, amelyet először 2009-ben használtunk a Pénzügyi alapok tantárgy keretében önállóan elkészítendő és beküldendő esettanulmányként. A módszer bevált, mert életszerű feladatával a tényleges hitelkonstrukciók közül kell a hallgatónak kiválasztani a megfelelőt és kitölteni, határidőre beküldeni a hitelkérelmet, ami azután elbírálásra kerül.

- Ösztönözni kell az *oktatói mobilitást*, az üzleti élet szereplőinek oktatásba való bevonását. Az óraadóink egy része éppen ebből a vállalkozói körből kerül ki, ugyanakkor a főállású oktatók egy része vállalkozó. A személyes tapasztalat, a vállalkozói attitűd különösen a vállalkozási tárgyak oktatásánál lehet fontos.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a *tanárok képzésére*. Itt nemcsak az aktuális vállalkozásokat érintő szabályok ismerete, a naprakészség a követelmény, hanem a vállalkozói kompetenciák elsajátításának, gyakorlatának módja. A gyakorlatorientált vállalkozásoktatásra készíti fel az RVA akkreditált felnőttképzési programja a közép- és felsőoktatás szaktanárait (következő fejezetben részletezem).
- *Hallgatók által létrehozott vállalkozások* támogatása. Vállalkozói workshopot rendeztünk, ahol hallgatóink bemutatják társaiknak, oktatóiknak működő vállalkozásaikat, beszámolhatnak sikereikről, fejlesztési elképzeléseikről.
- *Monitoring* tevékenység keretében felmérést készítünk a végzett hallgatók vállalkozás alapításáról. A sikeres vállalkozók számára műhelyelőadás keretében bemutatkozást biztosítunk intézményünkben. A monitoring tevékenységet kiterjesztettük az Óbudai Egyetem jelenlegi hallgatói vállalkozói kompetenciájának kérdőíves felmérésére.
- Ösztönözni szükséges a *hallgatók vállalkozással kapcsolatos kutató munkáját*. TDK keretében kiváló lehetőség nyílik a téma iránt érdeklődő hallgatóink számára az önállóan végzett kutatómunkára megfelelő konzulensi irányítással. Minden évben több hallgatót sikerült bevonni eddig is eredményesen a vállalkozási témakör feldolgozásába, közülük a legjobbak továbbjutottak az OTDK Közgazdasági szekciójába.
- Uniós *pályázati* lehetőségek felkutatása. Az Európai Szociális Alap az egyik forrás, amely támogatja az önfoglalkoztatóvá váláshoz kapcsolódó helyi kezdeményezéseket. Együttműködő partnerünkkel (RVA) pályázhatunk erre a forrásra a mi szellemi tőkénk bevonásával (elektronikus tananyagok kidolgozásával a vállalkozás oktatáshoz).
- *Hallgatói Vállalkozási Iroda* létrehozása. Egyelőre javaslatként szerepel egy olyan projekt beindítása, amely lehetővé tenné hogy közvetlen tanácsadással, támogató szervezetek bevonásával, kapcsolati háló kialakításával, sikeres vállalkozások felkutatásával, a legjobb gyakorlatok bemutatásával vállalkozóbarát szellemiséget teremtsen a felsőoktatási tanulmányok időszaka alatt.

- *Tanszékek, vállalkozáskutatási csoportok létrehozása.* Nagy egyetemeken és főiskolákon már elkülönülten működnek ilyen szervezeti egységek (pl Corvinus Egyetem, Óbudai Egyetem Szervezési és Vezetési Intézete KKV kutatócsoport).
- *Hazai és nemzetközi kapcsolatok.* Létrejött az ERENET – Középeurópai Egyetemek Vállalkozáskutatással és Oktatással foglalkozó Hálózata -, melynek célja a vállalkozásoktatás és kutatás koordinálása (amelyben én képviselem intézményünket).
- Fontosnak tartom a *vállalkozásoktatás eredményességének mérését* is, amelyet a hallgatói vállalkozó index alapján lehet megállapítani. Ezt a mutatót a GUESSS⁸⁶ nemzetközi projekt keretében dolgozták ki 2006-ban, hogy megállapítsák az oktatási intézmények szerepét a hallgatóik vállalkozási készségének kialakulásában. Magyarország viszonylag jó helyezést ért el: 17 ország közül 9. lett 2008-ban.

Ez utóbbi ponthoz kapcsolódik a hazai kutatók – Szerb László⁸⁷, Márkus Gábor, Farkas Szilveszter⁸⁸ –által továbbfejlesztett mérés: a *hazai felsőoktatási vállalkozói index*. Ez a módszer azt méri, hogy mennyire tudnak a magyar felsőoktatásban a hallgatók számára vállalkozásbarát környezetet kialakítani.

Ezt rangsort mutatja a 2.táblázat (megjegyzés: Óbudai Egyetem jogelődje a BMF).

2. táblázat: *Hazai felsőoktatási vállalkozói index 2008.*

	intézmény	FVI		intézmény	FVI
1	IBS	3,98	13	SZIE	2,78
2	MÜTF	3,60	14	ME	2,72
3	ÁVF	3,45	15	KE	2,71
4	BCE	3,15	16	BME	2,70
5	BMF	3,13	17	PTE	2,65
6	BGF	3,06	18	EJF	2,64
7	GDF	2,96	19	SZE	2,62
8	KRF	2,91	20	DE	2,61
9	NYME	2,87	21	SZTE	2,57

⁸⁶ Fueglistaller, U.–Klandt, H.–Halter, F.–Müller, Ch.: *An International Comparison of Entrepreneurship among Students (GUESSS 2008.)* http://www.guesssurvey.org/PDF/2009/GUESSS-INT_e_2009.pdf [2012. 12. 12]

⁸⁷ Szerb László–Márkus Gábor: A felsőoktatási környezet hatása a vállalkozói életpálya választására. *Közgazdasági Szemle*, 2007/március. 248–273.

⁸⁸ Farkas Szilveszter: *Egyetemi és főiskolai hallgatók vállalkozási aktivitása Magyarországon.* Management, Enterprise and Benchmarking Conference, Budapest 2010.

10	KJF	2,85	22	ELTE	2,47
11	PE	2,81	23	SE-ETK	2,44
12	DF	2,79	24	HFF	2,17
átlag 2,86					

Az adatok alapján úgy gondolom elég előkelő helyet foglalunk el közvetlenül a Corvinus Egyetem után a 3,13 FVI értékkel. Ez elsősorban a Keleti Károly Gazdasági Kar által indított sokoldalú gazdasági képzésének köszönhető, amelyen belül vállalkozásfejlesztés (Msc) szak is indult 2008-ban.

A Székesfehérvári Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítvány szerepe a vállalkozásoktatásban

Cikkem keretében már többször hivatkoztam legfontosabb partnerünkre: a Regionális Vállalkozásfejlesztési Alapítványra (RVA). Nemcsak a térbeli közelség indokolja az együttműködést, hanem a közös érdek felismerése, a vállalkozásoktatás iránti elkötelezettség.

Az RVA létrejötte, tevékenysége

Az RVA-t 20 évvel ezelőtt alapította 47 alapító tag 5.577.000,-forintos induló tőkével. Létrejöttét az tette lehetővé, hogy a Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány (MVA) pályázatát megnyerte az ekkor induló PHARE vállalkozásfejlesztési programok Fejér megyei lebonyolítására.

A következő szolgáltatásokat nyújtotta a rendszerváltás idején tömegesen megalakuló vállalkozásoknak:

- Tanácsadás;
- Információ szolgáltatás, adatbázis szolgáltatás;
- Konzultációs pontok, területi irodák kiépítése;
- Segítségnyújtás anyagi források megszerzéséhez;
- Helyi üzleti kapcsolatok előmozdítása, szakvásárok szervezése;
- Mikrohitel rendszer kiépítése és beindítása;
- Oktatás és képzés;
- Külföldi tőke mozgósítása, befektetésösztönzés.

Az egyik legsikeresebb programnak a mikrohitelzés bizonyult, amely 2001-ben az országban elsőként kiegészült helyi célok megvalósítását szolgáló mikrohitel eszközzel. A forrását az önkormányzat és az akkor bezáró IBM adta, ez lehetőséget nyújtott a foglalkoztatási krízis megoldására (IBM Újrakezdési Mikrohitel Program).

A székesfehérvári mikrohitelzési eljárásrend mintául szolgált az azóta országosan kiterjesztett helyi mikrohitel programok számára is. A Magyar Mikrofinanszírozási Hálózat az alapítvány által kidolgozott szabályzattal és eljárásrenddel rendelkezik és az informatikai hátterét is a bázis intézmény nyújtja.

Új stratégia – fókuszban a fenntarthatóság és az innováció

A PHARE illetve az állami finanszírozás megszűntével előtérbe került az új vállalkozásfejlesztési stratégia kialakítása, ami a mikrohitel programok fenntarthatóságán alapul pályázati pénzek bevonásával. A másik fontos követelmény: a képzés és az információnyújtás, amely hangsúlyozottan – az új generációk igényeihez igazodva – eltolódott a fejlett internet alapú technológiák irányába. A szemléletváltásnak és a folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően az RVA olyan komplex internet alapú szolgáltató rendszert alakított ki informatikai fejlesztő partnerével - a Monitor és Credinfo Kft-vel –, amely egyedülálló ingyenes szolgáltatásokat nyújt a magyar vállalkozások számára. Ezek közé tartozik az országban elsőként bevezetett online hiteligenylés benyújtó rendszer, azonnali online gazdálkodás elemzés, cég adatbázis üzleti partner kereső funkciókkal, cégbemutató weboldal készítés, hitelkalkulátorok és hitelképesség vizsgálat.⁸⁹

A vállalkozói, pénzügyi, gazdálkodási ismeretek iskola rendszerű oktatásához informatikai partnereivel oktatási segédeszközként felhasználható portált hozott létre és üzemeltet az alapítvány.⁹⁰

Az RVA 2009-ben a Budapesti Műszaki Főiskola Regionális Oktatási és Innovációs Központjával (jelenleg AREK) és a Belvárosi I. István Középiskola igazgatóival írt alá együttműködési megállapodást, mely alapján a partnerek a rendszer használatát bevezetik a pénzügyi és gazdálkodási ismeretek oktatásába.⁹¹ A rendszer gyakorlatias ismeretek és készségek elsajátításához nyújt oktatási segédeszközt mind a középfokú, mind a felsőfokú képzésben.

⁸⁹ <http://www.rva.hu> [2013. 01. 25.]

⁹⁰ <http://www.vallalkozastan.hu> [2013. 01. 12.]

⁹¹ Együttműködési megállapodás 2009.04.01.RVA és BMF ROIK között <http://www.mvfportal.hu> [2012. 11. 04.]

Jelen és a jövő fejlesztési irányai

Az RVA két évtizedes vállalkozásfejlesztési és mikrohitelvezési tapasztalataira alapozva továbbra is jelentős szerepet vállal a hazai vállalkozói szektor erősítésében. Az országban elsőként hirdette meg és tette az interneten keresztül pályázhatóvá az Új Széchenyi Terv keretében elérhető Új Széchenyi Mikrohitel és a vissza nem térítendő támogatással Kombinált Mikrohitel konstrukciókat. Annak ellenére, hogy minden információ interneten elérhető, az alapítvány csatlakozott az Új Széchenyi Terv Információs Pont Hálózathoz és elsőként nyitotta meg új információs irodáját, ahol kényelmes körülmények között szakértők fogadják a személyesen is tájékozódni kívánó ügyfeleket. Az Információs Pont szolgáltatásai közé tartozik az Új Széchenyi Tervhez kapcsolódó ingyenes pályázati tanácsadás, valamint térítés ellenében pályázatkészítés és pályázatkövetés.

Az RVA akkreditált felnőttképző intézményként 20 órás képzést indított a közép-és felsőfokú oktatási intézmények szaktanárai számára, ami lehetővé teszi, hogy térítés nélkül hozzájussanak az oktatási célra kifejlesztett internet alapú komplex vállalkozásfejlesztési programhoz. Ez a célirányos képzés biztosítja a felhasználók számára a mikrohitel igénylés folyamatának megismerését, az internetes technológia elsajátítását és saját tárgyai oktatásának megújítását. A kurzusokon résztvevő gazdasági, pénzügyi, vállalkozási ismereteket oktató tanárok egyöntetűen pozitívan ítélték meg a képzés hasznosságát, hiszen közvetlenül beépíthető oktatási módszert kaptak, ami hangsúlyozottan a vállalkozói gyakorlatra épül.

A képzés másik fontos területe a szakmai (logisztika, pénzügy, jog) nyelvi képzés, amellyel a vállalkozások menedzserei üzleti idegennyelvi készségét kívánják fejleszteni.

Az internet alapú komplex vállalkozásfejlesztési rendszer bevezetése és az oktatási módszer értékelése

Az oktatási program bemutatása

Az RVA szakemberei által kifejlesztett gazdasági oktató rendszer a gyakorlatban használt online vállalkozásfejlesztési rendszer bázisán alapulva korszerű és egyben gyakorlatias oktatási eszköz. A közép-és felsőfokú képzésben alkalmazható interaktív oktatási módszer a pénzügyi, vállalkozási ismeretek készség szintű elsajátítását teszi lehetővé.

Miben áll a módszer újszerűsége?

A program megalkotói: Szekfü Tibor RVA igazgató és Benczur Nándor a program vezető fejlesztője 2009-ben a Tudomány Napja keretében szervezett előadáson mutatták be a rendszert.

Legnagyobb előnye, hogy nem kitalált elméleti feladatokat kell a diákoknak megoldani, hanem mindig az éppen aktuális hitelkonstrukciók alapján kell a hiteligénylést elkészíteni a gyakorlatban ténylegesen alkalmazott elvárások alapján. Az ingyenes szolgáltatás a www.vallalkozastan.hu weboldalon érhető el, az oktatói és szerkesztői felülethez szükséges felhasználó azonosítóval és jelszóval, amint ezt a csatolt kép szemlélteti. (1.kép: komplex vállalkozásfejlesztési oktatási program)

Az oktatási eszköz használatának alapfunkciója, a vállalkozásfinanszírozási ismeretek bővítése, a hiteligénylés és bírálat folyamatának szimulálása. A hiteligénylő rendszer használata megegyezik a valódi vállalkozók által elektronikusan beadható mikrohitel kérelem elkészítésének folyamatával. Lépései:

- a hiteligénylő regisztrációja
- törzsadatok kitöltése, hitelcél, hitelösszeg, futamidő, saját erő, biztosíték megnevezése
- hitelcélnek megfelelő hitelkonstrukció kiválasztása (az aktuális mikrohitel konstrukciókat pdf.fájl tartalmazza)
- vállalkozás üzleti tervének elkészítése (2 évre a program segítségével elkészíthető)
- mérleg és eredménykimutatás adatainak betöltése után a vállalkozásértékelő rendszer pénzügyi, gazdasági mutatókkal elvégzi az elemzést (szöveges és számszerű adatok).

Felhasználható a rendszer belső kommunikációs célra: kérdéseket intézhetnek a hallgatók az oktatóhoz.

A tanár által kiosztható feladatokhoz bőségesen rendelkezésre állnak olyan esettanulmányok, amelyek valóságos hiteligényléseken alapulnak (természetesen személyes adatok nélkül). A felhasználó szaktanárok által is bővíthető a feladattár.

A vállalkozások világát érintő fontos témákhoz *Rovatok* állnak a diákok rendelkezésére, ahol rövid, informatív jellegű cikkek kerülnek a rovatvezető szakértők publikációjaként a honlapra. A rovatok a következők: jogi, adózási, pénzügy-bankügyletek, kisvállalkozás fejlesztés, Magyar Vállalkozásfejlesztési Hálózat, szakmai kamarák, inkubátorházak.

Az oktatási program alkalmazása

Az innovatív oktatási módszer bevezetésére 2009. őszi félévében került sor műszaki menedzser szakon a Pénzügyi alapok tantárgy keretében (nem volt igazán szerencsés, mert

rögtön az első félévben oktatjuk). Ezt követően a szabadon választható Családi vállalkozások kurzus tematikájába építtem be a „Finanszírozási források ismertetése” címszó alatt. Ideális a kurzus választás, mert a vállalkozások számára fontos ismeret és gyakorlati készség megszerzését biztosítja a program.

Miután a hallgatók megismerkedtek a vállalkozás alapítás és működtetés fontos lépéseivel és tisztáztuk, hogy melyek azok a személyiségjegyek, amelyek nélkül nem tud vagy nem éri meg saját vállalkozásban gondolkodni, sor kerülhetett az interaktív feladat kiosztására. A személyre szóló egyéni feladatok megoldására 3 hét állt rendelkezésre.

A hitelbírálatot a szaktanár végezte el (a későbbiekben lehetőséget nyújt a program arra is, hogy a hallgatók egymás munkáját is elbírálhassák és meghozzák a hitel folyósításáról szóló döntést).

A hitelkérelem interneten történő beküldése előtt a program ellenőrzési lehetőséget is biztosít, segítve ezzel a tökéletes feladatmegoldást (hibásnak minősíti a kérelmet, ha az alapadatok hiányoznak, számszaki hiba van, pl mérlegegyezőség hiánya).

A tanári értékelés: megfelelt/nem felelt meg. Nem fogadható el a feladat, ha nem megfelelő hitelkonstrukciót választ (beruházási hitellel finanszíroz forgóeszköz beszerzést) vagy hiányos a hitelkérelem (vállalkozás alapadatai nincsenek, hiányzik az értékbecslés, esetleg a tulajdoni lap).

Megjegyzés: a program pdf.fájlban tartalmazza sablon szerűen ezeket a mellékleteket, amit a hallgató csatolhat a hitelkérelméhez.

Az internet alapú vállalkozásfejlesztési program, mint oktatási módszer értékelése

A beküldött feladatok elfogadása és értékelése után a hallgatók részéről maximum egy oldal terjedelmű véleményezést kértem az oktatási módszer hatékonyságáról és a program használhatóságáról. Ezen felül én is összeállítottam a programot kidolgozó együttműködésben résztvevő RVA számára egy részletes értékelést. Ebből kiemelve a legfontosabb megállapításaim a következők:

- alapvető követelménynek tekintjük a korszerű és gyakorlatias pénzügyi és vállalkozási ismeretek oktatását, elsősorban a műszaki menedzser szakon (ezt támasztja alá az EU Oktatás és képzés 2010 munkaprogramja is),
- egyre fontosabb szempont a felsőoktatásban a hagyományos ismeretátadás mellett a vállalkozási készségek megszerzése, gyakorlása. Ezt szolgálja hatékonyan ez az oktatási módszer,

- nem igényli önálló kurzus indítását, de értékes többlettel egészíti ki akár a pénzügyi, számviteli, vállalkozási kurzusainkat,
- fontos a kurzusok időbeli ütemezése és előfeltételként a pénzügyi-számviteli alapok ismerete (hallgatóim leginkább a számviteli ismeretek hiányát kifogásolták, ezért okozott nehézséget a feladat megoldása),
- a hallgatók magabiztosan kezelték az interneten elérhető honlapot és annak szolgáltatásait (fontos szempont az állampolgárok és az e-government kapcsolatában),
- a hallgatók rövidnek találták a feladat beadására meghatározott időt (1 hét kevés, legalább 2-3 hét szükséges),
- a hallgatók igénylik a részletesebb, több adatot tartalmazó feladatkiírást. Szerintük minden adatot meg kell adni, ahhoz, hogy a hitelkérelem kitölthető legyen (megjegyzem, szándékosan kevesebb adatot adtunk meg a képzeletbeli vállalkozásról, mint amit a program kért, hogy a hallgatónak érdeke legyen pontosítani és értelmezni bizonyos adatokat pl. adószám, KSH szám, cégjegyzés).

Összességében pozitív hozzáállást tapasztaltam a csoportok részéről, megértették a feladatbeadás célját, a hitelkérelmét mindenki beadta és minden feladat elfogadásra került. A tervezett két-három hetes időszak elegendő, ezalatt több hallgató személyesen és a honlapon megkeresett kérdéseivel (amelyek inkább technikai jellegűek voltak), egymásnak is segítettek. Ily módon az általam harmadik éve alkalmazott oktatási módszer eredményes, szerintem nagymértékben hozzájárult a családi vállalkozás kurzus hallgatóinak vállalkozási kompetenciája fejlesztéséhez, valamint a hitelezési eljárás gyakorlatának megismeréséhez.

Összefoglaló

Dolgozatomban arra vállalkoztam, hogy a hazai KKV szektor jelene és jövője szempontjából nagyon fontos vállalkozói képzés fontosságára felhívjam a figyelmet. Az EU ajánlása és saját jól felfogott érdekünk egyaránt, hogy az oktatás különböző szintjein, de különösen a felsőoktatás tananyagába épüljön be a vállalkozási ismeretanyag és a kulcs vállalkozói kompetenciák megszerzésének lehetősége. Ehhez új technológiákra, innovatív oktatási módszerekre is szükség van. Jelen esetben a gyakorlat által visszaigazolt, de az oktatásban elsőként nálunk alkalmazott oktató program került részletes ismertetésre, amelyet külső együttműködő partnerünk fejlesztett ki internet alapú vállalkozásfejlesztési rendszer néven. Intézményünk élve a lehetőséggel - ingyenesen átadták az oktatási célra felhasználható változatot - az előző tanévekben sikeresen tesztelte az oktatási programot és a jövőben is tervezi a Családi vállalkozás kurzus keretében alkalmazását.

Emellett nagy hangsúlyt helyezünk vállalkozás orientációjú programjaink megvalósítására. Ebben a témakörben született TDK dolgozatok nagy száma, a vállalkozó hallgatóinkkal megrendezett sikeres vállalkozói workshopok, az OE hallgatókra kiterjedő online kérdőíves felmérés, végzett hallgatóink sikeres vállalkozói körével készült interjúk – amelyet egy oktatási célú DVD is megörökített – igazolják ezt.

Összességében úgy gondolom, hogy az elmúlt négy évben sikerült a vállalkozásoktatás hatékony módszereit megtalálni és alkalmazni intézményünkben. Érdeklődő hallgatóink az egyetemi évek alatt olyan képességekre tesznek szert, amellyel bátran belevághatnak önálló vállalkozásba is, de az élet minden területén hasznosíthatók az itt megszerzett vállalkozási kompetenciák.

vállalkozástan.hu

Oktatói felület Szerkesztői felület 28:29

Felhasználók

Új Frissítés

Login ID	Bejelentkezési név	Teljes név	Statusz	E-mail	Utolsó bejelentkezés
ALT157	liska.szabolcs	Liska Szabolcs	Aktív	liskaszabolcs@gmail.com	2009-12-10 14:18
ALT163	nemeth.peter	Németh Péter	Aktív	npeter0925@gmail.com	2009-12-10 14:23
ALT147	eros.brigitta	Erős Brigitta	Aktív	ebrig@gmail.com	2009-12-10 14:26
ALT173	teker.ferenc	Teker Ferenc	Aktív	pumukli1989@freemail.hu	2009-12-10 14:58
ALT155	keresztes.zoltan	Keresztes Zoltán	Aktív	zeeahangya@gmail.com	2009-12-10 15:12
ALT175	timar.zoltan	Timár Zoltán	Aktív	pumba@freemail.hu	2009-12-10 14:28
ALT151	graczer.antonio	Gráczer Antónia	Aktív	anti0419@freemail.hu	2009-12-20 00:19
ALT167	szakacs.szilvia	Szakács Szilvia	Aktív	sz_szila@freemail.hu	2009-12-10 14:17
ALT143	czifra.zoltan	Czifra Zoltán	Aktív	devergo4@freemail.hu	2009-12-10 14:43
ALT141	gipsz.jakab	Gipsz Jakab	Aktív	gibbs.jakab@rasnet.hu	
ALT139	csemovics.peter	Csemovics Péter	Aktív	csemo05@freemail.hu	2009-12-10 14:33
ALT153	hollosi.david	Hollósi Dávid	Aktív	davhollosi@freemail.hu	2009-12-10 15:01
ALT161	mate.tibor	Máté Tibor	Aktív	zitrone@tvn.hu	2009-12-12 08:10
ALT165	szabo.viktoria	Szabó Viktória	Aktív	sweet.11@hotmail.com	2009-12-13 14:28
ALT187	proba.szabolcs	Próba Szabolcs	Aktív		2010-05-19 10:10
handane		Handa Lászlóné	Aktív	handa.laszlone@oik.bmf.hu	2010-06-04 15:11
ALT149	ferencz.peter	ferencz.peter	Aktív	peet@godlymusic.hu	
ALT169	szalok.gabor	Szalók Gábor	Aktív	szalokg@vipmail.hu	
ALT159	listar.zoltan	Listár Zoltán	Aktív	zoli177@gmail.com	
ALT171	takacs.mate	Takács Máté	Aktív	sunset@vipmail.hu	2009-12-08 20:13
ALT177	konrad.alexandra	Konrád Alexandra	Törölt	xszandra@freemail.hu	
ALT145	erdei.peter	Erdei Péter	Törölt	erdei87@gmail.com	

1 - 22 / 22

Ügyfélkapu
Felhasználói információk

Bejelentkezett felhasználó:
Handa Lászlóné
Bejelentkezés ideje:
2010.06.04 15:11:38
Kijelentkezés
Beállítások

Menü

Portál karbantartás

- Felhasználók
- Feladatok kiosztása
- Beérkezett hitelkérelmek
- Elvégzett feladatok értékelése

Asszisztens

...

Ellenőrzés

Tudásbázis

4. kép: A komplex vállalkozásfejlesztési oktató program internetről elérhető oktatási felülete